

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců Mgr. Radovana Havelce a JUDr. Tomáše Rychlého v právní věci žalobkyně: **Tesco Stores ČR a. s.**, se sídlem Vršovická 1527/68b, Praha 10, zastoupena JUDr. Sášou Navrátilovou, advokátkou se sídlem Zatloukalova 397/35, Brno, proti žalované: **Česká obchodní inspekce, ústřední inspektorát**, se sídlem Štěpánská 567/15, Praha 2, o přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 25. 6. 2018, č. j. ČOI 52142/18/0100, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Brně ze dne 26. 10. 2020, č. j. 30 A 135/2018-57,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádnému z účastníků **s e n e p ř i z n á v á** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

[1] Česká obchodní inspekce, Inspektorát pro Jihomoravský a Zlínský kraj (dále jen „správní orgán I. stupně“) uznal rozhodnutím ze dne 14. 3. 2018, č. j. ČOI 29373/18/3000/R/L, žalobkyni vinnou ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 7 písm. a) zákona č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o ochraně spotřebitele“), jehož se dopustila tím, že v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele ve dnech 3. 10. 2017, 4. 10. 2017, 5. 10. 2017, 18. 10. 2017, 24. 10. 2017, 3. 11. 2017, 8. 11. 2017, 10. 11. 2017 a 27. 11. 2017 ve svých provozovnách na území Jihomoravského a Zlínského kraje nesprávně účtovala cenu

u celkem 35 druhů výrobků, čímž došlo k rozdílu v ceně v neprospěch spotřebitele v celkové výši 2 866,95 Kč. Žalobkyni správní orgán I. stupně dále uznal vinnou ze spáchání přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele, kterého se dopustila porušením § 4 odst. 4 zákona o ochraně spotřebitele ve spojení s § 5a odst. 2 téhož zákona tím, že dne 18. 8. 2017 ve své provozovně na adrese Dorných 404/4, Brno, v pokynech k obsluze a záručním listu na jízdní kolo (horské kolo 26 PRO, symbol: T-17/12 E, výrobce SPRICK ROWERY sp. z o. o.) neposkytla jednoznačné informace o záručních podmínkách. Správní orgán I. stupně zatřetí uznal žalobkyni vinnou z toho, že v pokynech k obsluze a záručním listu na výše zmíněné jízdní kolo (ve stejné době a na stejném místě, jako v případě přestupku č. 2) řádně neinformovala spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práv z vadného plnění, čímž porušila svou povinnost podle § 13 zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. 1. 2023, a tím se dopustila přestupku podle § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. 1. 2023. Za uvedené přestupky uložil správní orgán I. stupně žalobkyni „úhrnnou“ pokutu ve výši 2 500 000 Kč a povinnost uhradit náklady řízení ve výši 1 000 Kč. Proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně podala žalobkyně odvolání, které žalovaná v záhlaví specifikovaným rozhodnutím podle § 90 odst. 5 správního řádu zamítla a napadené rozhodnutí potvrdila.

[2] Proti rozhodnutí žalované se žalobkyně bránila žalobou podanou ke Krajskému soudu v Brně (dále jen „krajský soud“). Měla především za to, že výše uložené pokuty je nepřiměřená a nebyla správními orgány dostatečně odůvodněna, což zakládá nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Dále namítala, že správní orgány při ukládání sankce porušily zásadu legitimního očekávání, neboť u totožného porušení zákona ze strany jiných subjektů v minulosti byla ukládána nesrovnatelně nižší pokuta. K vytýkanému porušení § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele konečně uvedla, že se nejednalo o systémové pochybení ani o úmyslné jednání. Lidská činnost dle jejího názoru nikdy nemůže být bezchybná, přičemž v jejím případě bylo jasně prokázáno, že bylo vynaloženo veškeré úsilí, aby ke spáchání přestupku nedošlo. Vzhledem k velikosti nabízeného sortimentu (25 000 druhů zboží) je zjištěná chybovost podle jejího názoru zanedbatelná, až v podstatě nulová. Nejednalo se o tak závažné porušení práva, aby muselo být sankcionováno. Dodala, že k nesprávnému účtování došlo při jednotlivých nákupech pouze v řádu několika desítek procent navíc, což je pochopitelné lidské pochybení. V dalším odkázala na své argumenty obsažené v odvolání. Závěrem uvedla, že při ukládání sankce měla být zohledněna součinnost, kterou správnímu orgánu při kontrole poskytla a poukázala rovněž na zásadu vyšetřovací; správní orgán měl vyhledávat a přihlížet i k okolnostem svědčícím o nevině žalobkyně.

[3] Krajský soud žalobu jako nedůvodnou zamítl. Nejprve se zabýval namítanou nepřezkoumatelností rozhodnutí správních orgánů, přičemž dospěl k závěru, že se podrobně zabývaly odůvodněním výše pokuty. Z rozhodnutí správního orgánu I. stupně je zřejmé, jaké skutečnosti hodnotil správní orgán I. stupně ve prospěch a jaké naopak v neprospěch žalobkyně. Žalovaná se následně zabývala podstatou společenské škodlivosti jednání stěžovatelky a dalšími okolnostmi důležitými pro posuzovanou věc. Rovněž v napadeném rozhodnutí porovnávala výši uložené pokuty s pokutami ukládanými v obdobných případech. Krajský soud dále dospěl k závěru, že správní orgány postupovaly při ukládání pokuty v souladu s § 35 a násl. zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti

pokračování

za přestupky a řízení o nich (dále jen „přestupkový zákon“), neboť popsaly objekt přestupků (i s odkazem na možnou výši ukládané pokuty až 5 mil. Kč), závažnost spáchaných přestupků, jakož i způsob jejich spáchání, následky a okolnosti, za nichž byly spáchány. Přihlédly rovněž k recidivě žalobkyně a k absorpční zásadě. V souvislosti se zmíněnou recidivou krajský soud dodal, že nemá žádný význam skutečnost, že přestupky byly v minulosti spáchány v jiných provozovnách žalobkyně, neboť z hlediska správního trestání se jedná o jediný subjekt. Krajský soud taktéž dospěl k závěru, že se žalovaná dostatečně vypořádala s namítaným porušením zásady legitimního očekávání a po zhodnocení předchozí rozhodovací praxe žalované není její napadené rozhodnutí žádným excesem. Krajský soud zdůraznil, že rozdíl mezi deklarovanou a skutečně naúčtovanou cenou činil částku 2 866,95 Kč, což je oproti srovnávaným rozhodnutím prakticky dvojnásobek. Krajský soud tak vzhledem k výše uvedenému dospěl k závěru, že uložená výše pokuty není nepřiměřená, a neshledal tak ani důvod k moderaci výše pokuty.

[4] Co se týče žalobkyní uváděného důvodu k jejímu zproštění z odpovědnosti za spáchání přestupků, krajský soud uvedl, že odpovědnost právnické osoby je v oblasti veřejného práva založena na principu objektivní odpovědnosti, přičemž zákon o ochraně spotřebitele nevyžaduje pro vznik odpovědnosti za přestupky spáchané žalobkyní zavinění. Ke vzniku odpovědnosti tudíž postačuje naplnění zákonných znaků přestupků. Krajský soud dále posuzoval, zda žalobkyně v daném případě splnila podmínky liberace ve smyslu § 21 přestupkového zákona. Žalobkyně měla povinnost prokázat, že vynaložila veškeré úsilí, které lze na ni vyžadovat, aby vzniku deliktu zabránila. Ta však pouze obecně konstatovala, že může docházet ke krádežím cenovek a k jejich výměně zákazníky. Svá tvrzení však ničím nepodpořila. Krajský soud konstatoval, že žalobkyně se tímto ničím nepodloženým tvrzením nemůže zprostit své odpovědnosti za správné označování cen jednotlivého zboží. Ani pravidelné školení zaměstnanců nelze dle jeho názoru považovat za vynaložení veškerého úsilí ve smyslu § 21 přestupkového zákona. Žalobkyně byla totiž povinna organizovat své podnikání takovým způsobem, aby dostála všem zákonným požadavkům. Za chování svých zaměstnanců nese zodpovědnost přímo žalobkyně.

[5] K námitce žalobkyně, že chybovost byla v podstatě nulová, krajský soud uvedl, že zákon o ochraně spotřebitele žádnou minimální úroveň chybovosti neobsahuje. Krajský soud taktéž nesdílel její požadavek, aby byla míra chybovosti posuzována z pohledu celého jí nabízeného sortimentu. Reálnější je podle krajského soudu posuzovat míru chybovosti ve vztahu ke každému jednotlivému nákupu. Míra chybovosti v případě některých kontrolních nákupů dosahovala (z pohledu zákazníka) poměrně značných částek; v některých případech více jak 10 % z celkové hodnoty nákupu, v jednom případě dokonce téměř třetinu hodnoty nákupu. Nejedná se tak o žádné bagatelní částky. K namítanému množství nabízeného zboží (25 000 druhů) krajský soud uvedl, že se jedná čistě o svobodné rozhodnutí žalobkyně, kolik zboží bude ve svých provozovnách nabízet, a nemůže se jednat o liberační důvod či polehčující okolnost.

[6] Ohledně spáchání přestupků spojených s prodejem jízdního kola krajský soud uvedl, že podle § 24 odst. 7 písm. l) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 5. 1. 2023, se tohoto přestupku může dopustit pouze prodávající. Jeho povinností bylo podle § 13 zákona o ochraně spotřebitele řádně informovat spotřebitele o rozsahu, podmínkách a způsobu uplatnění práva z vadného plnění. Žalobkyně tak nemůže svoji odpovědnost

přenášet na výrobce jízdního kola. To obdobně platí i v případě přestupku podle § 24 odst. 1 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele. Ústně sdělená informace o záruční době mohla mít vliv na určení výše pokuty, nikoliv však na samotnou odpovědnost ze spáchání přestupku.

II. Obsah kasační stížnosti, vyjádření žalované a následné reakce účastníků

[7] Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadla rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodů, které lze podřadit pod § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[8] Stěžovatelka má za to, že odůvodnění napadeného rozsudku nevychází z provedeného dokazování a jeho neodůvodněné závěry činí napadený rozsudek nepřezkoumatelný. Odůvodnění napadeného rozsudku je podle ní rovněž v rozporu s § 157 odst. 2 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů. Krajský soud se dostatečně nevypořádal s uplatněnými námitkami a taktéž nedostatečně odůvodnil výši uložené pokuty.

[9] Stěžovatelka považuje za zásadní, aby Nejvyšší správní soud posoudil, zda se mohla zprostit své odpovědnosti ze spáchání přestupku z důvodu selhání lidského faktoru, a to za situace, kdy výše pokuty několikanásobně převyšuje mzdu všech zaměstnanců, kteří se chyby dopustili, a zároveň kdy zjištěná chybovost v cenovém označení zboží dosahuje v rámci celého jejího sortimentu řádu promile a nelze ji nijak ovlivnit.

[10] Stěžovatelka dále namítá, že rozhodnutí správního orgánu I. stupně je v rozporu s § 2 odst. 4 správního řádu, se zásadou legitimního očekávání, přiměřenosti, legality a je taktéž nepřezkoumatelné. Správní orgán podle ní nedostatečně rozvedl své úvahy a při svém rozhodování nedostatečně zohlednil „principy správního soudnictví“. Trvá na tom, že vzhledem k vysokému počtu nabízeného sortimentu (25 000 druhů) byla chybovost velice nízká (několik málo promile). Dodala, že podniká kroky k tomu, aby se chybovost blížila k nule (zavádění samoobslužných pokladen, kontrola ze strany zaměstnanců a jejich lepší finanční ohodnocení).

[11] Má za to, že jak správní orgán, tak i krajský soud nedostatečně zohlednily reálné možnosti lidského faktoru. Nejednalo se totiž o systémové pochybení stěžovatelky a tím méně o úmyslné jednání konkrétních osob. Stěžovatelka ve smyslu § 21 odst. 2 přestupkového zákona řádně kontrolovala své zaměstnance při oceňování zboží a stejně tak své zákazníky, kteří cenovky odcizují. Zdůraznila, že se vytýkaným jednáním nemohla nijak obohatit, neboť cena na kontrolních pokladnách byla označena správně a chyba byla jenom v cenovce uvedené na regále. Žádný zákazník tak nemohl být poškozen. Stěžovatelce se nepodařilo tuto minimální chybovost odstranit a z hlediska lidských limitů to podle jejího názoru ani není dost dobře možné. Krajský soud tak podle jejího názoru měl více zkoumat meze lidských schopností při provádění stereotypních operací, a pokud k tomu neměl dostatek podkladů, měl zadat vypracování znaleckého posudku, který by určil teoretickou hranici lidské chybovosti při podobných operacích. Stěžovatelka má za to, že určitá malá chybovost by měla být tolerována a pokuta neměla být s ohledem na § 21 odst. 1 přestupkového zákona vůbec uložena, což je podle ní plně v souladu se zásadou rozumné dostatečnosti, k níž dospěl při své rozhodovací činnosti Soudní dvůr

pokračování

Evropské unie. Nyní posuzovaný případ následně přirovnává k překročení maximální povolené rychlosti nebo ke zkoušce z kancelářského psaní, kde se určitá odchylka, resp. chybovost předpokládá.

[12] Dále namítá, že pro naplnění skutkové podstaty přestupku podle § 24 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele je nutno brát na zřetel, že ceny u příslušného zboží nejsou určovány právním předpisem a je plně na ní, jakou cenu zboží určí. Dle stěžovatelky dále nebylo prokázáno, zda mohla zjištěný skutkový stav ovlivnit. Poukázala na chování třetích osob, které mohly cenovky zaměnit, přičemž jí není znám žádný účinný mechanismus, jak tomu zabránit. To měly správní orgány vzít při svém rozhodování v potaz. Stěžovatelka podotkla, že ani krajský soud tuto skutečnost nezohlednil. Dále uvedla, že lidskou chybovost, jako přirozený jev, není podle jejího názoru možné považovat za recidivu, neboť ji nelze objektivně vyloučit. V souvislosti s otázkou objektivní odpovědnosti poukázala na rozdíl mezi nekalosoutěžním jednáním v rámci obchodního práva a správním řízením o uložení sankce, kde musí být prokázán úmysl či nedbalost kontrolované osoby. V daném případě se jednalo o běžnou lidskou chybu, nikoliv o úmyslné jednání.

[13] K výši uložené pokuty uvedla, že je několikanásobně vyšší, než jakou může stěžovatelka požadovat po osobách, které se chyby dopustily. Výši pokuty považuje za nepřiměřenou, a to s ohledem na množství jí nabízeného sortimentu a na nemožnost zabránit vzniku chyb. V případě nepřesných informací spojených s prodejem jízdního kola stěžovatelka uznala své pochybení. Jednalo se však o nesprávné pokyny od výrobce a personál stěžovatelky podal ústní informace týkající se jízdního kola správně.

[14] Žalovaná ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedla, že jí není zřejmé, jaké rozpory ve spisovém materiálu má stěžovatelka na mysli, neboť všechna skutková zjištění v něm mají svou oporu. Má taktéž za to, že se krajský soud vypořádal se všemi vznesenými námitkami a jeho závěry jsou srozumitelné a přezkoumatelné. Upozornila, že zákon žádné úlevy v podobě tolerancí určité chybovosti nepřipouští. Opačná praxe by byla na úkor spotřebitelů či jiných podnikatelů. Přirovnání chybovosti v cenovém označení k měření rychlosti považuje za nepřiléhavé, protože v nynější věci nebylo používáno žádné měřicí zařízení. Má rovněž za to, že zjištěná chybovost by se neměla poměřovat k celkovému množství nabízeného zboží, ale k provedenému nákupu. Nesouhlasí tudíž s tím, že by zjištěná chybovost byla nízká, neboť rozdíl mezi deklarovanou a skutečnou cenou byl v rámci jednoho nákupu až 1 361 Kč. K námitce nedostatečného odůvodnění výše pokuty uvedla, že ve svém rozhodnutí přihlédla ke všem relevantním okolnostem, tj. jak k polehčujícím, tak i k přitěžujícím okolnostem, a rovněž porovнала výši pokuty s předchozími srovnatelnými případy. Nesouhlasí se stěžovatelkou, že by uložená výše pokuty byla excesivní či nepředvídatelná. Žalovaná připouští, že lidským chybám se sice nelze zcela vyhnout, nicméně lze je odhalit následnými kontrolami. Má rovněž pochybnosti o efektivitě stěžovatelkou implementovaných opatření (samoobslužné pokladny či školení zaměstnanců).

[15] K dalším námitkám stěžovatelky uvedla, že spotřebitel byl jednoznačně poškozen, neboť bylo po něm za nákup požadováno více, než kolik mohl očekávat na základě cenovek. Tvrdění stěžovatelky, že ke změně cenovek dochází na základě svévolného jednání třetích osob, označila za konspirační teorii, neboť nic takového nebylo prokázáno.

Na závěr k otázce zavinění uvedla, že stěžovatelka spáchala přestupky jako podnikající právnická osoba, její odpovědnost je tudíž objektivní, bez ohledu na její zavinění. Následný postih svých zaměstnanců je již čistě na ní a nemá vliv na závažnost předmětného jednání.

[16] Stěžovatelka reagovala na vyjádření žalované replikou. Trvá na tom, že existovaly rozpory ve spisovém materiálu (např. ohledně nesprávného účtování nebo šízení zákazníkům na ceně). Její pochybení spočívalo „jen“ v nesprávně umístěné ceně na regálu. Jednalo se tak podle ní spíše o klamavé opomenutí ve smyslu § 5a zákona o ochraně spotřebitele, což je méně závažným přestupkem. Nesouhlasí ani s názorem žalované, že zákon žádné úlevy (co do otázky chybovosti) nepřipouští. Správní řád i přestupkový zákon totiž prikazují, aby se každé jednání posuzovalo ve vztahu ke všem okolnostem. Trvá na tom, že míra chybovosti měla být posouzena v závislosti na složení a šíři jejího sortimentu, jakož i počtu jejich hypermarketů. Individuální závažnost jednotlivých případů je nesystémově zužována na výši cenového rozdílu mezi cenou na regálu a cenou skutečnou. Stěžovatelka dále kasační soud ujistila, že následné kontroly označených cen provádí a opakované proškolení personálu považuje za jediný účinný nástroj, jak zlepšit nežádoucí stav. Dále přiložila odkaz na tři internetové články týkající se přelepování čárových kódů z levnějšího zboží na dražší. Následně přiznala, že zmínka o falešných cenovkách není příliš častá a podařilo se jí najít pouze jednu nepřímou zmínku v Opavském deníku. Ke skutečné ceně zboží uvedla, že je možné si ji ověřit na „počítači“ v prodejně. Stěžovatelka shrnula, že žalovaná neprokázala skutečnosti, které byly nezbytné pro řádné posouzení přestupku a pro spravedlivé uložení příslušné pokuty.

[17] Žalovaná ve své duplice trvala na tom, že stěžovatelka účtovala ceny v rozporu s § 3 odst. 1 písm. c) zákona o ochraně spotřebitele, neboť ceny byly vyšší než ty, se kterými seznámila spotřebitele. Příčina tohoto pochybení je irelevantní. Ohledně přestupku spočívajícího podle § 5a odst. 1 zákona o ochraně spotřebitele v klamavém opomenutí žalovaná uvedla, že je typově stejně závažným přestupkem, za který je rovněž možné uložit pokutu až 5 mil. Kč, nicméně i přesto považuje jí zvolenou právní kvalifikaci za přílehavější. Nadále nesouhlasí se stěžovatelkou, že by se procento chybovosti mělo vztahovat k veškerému sortimentu prodejny. Argumentaci stěžovatelky ohledně svévolného jednání třetích osob označila jako velmi nepravděpodobné hypotézy.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátkou. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[19] Kasační stížnost není důvodná.

[20] Než Nejvyšší správní soud přistoupí k vypořádávání jednotlivých kasačních námitek, považuje za nutné na úvod zdůraznit, že podle § 102 s. ř. s. je kasační stížnost opravným prostředkem proti pravomocnému rozhodnutí soudu ve správním soudnictví, jímž se účastník řízení domáhá jeho zrušení. Z tohoto ustanovení vyplývá, že úkolem kasačního soudu je v řízení o kasační stížnosti přezkum rozhodnutí krajského soudu.

pokračování

Nutným předpokladem pro posouzení uplatněné argumentace jako přípustné kasační námitky je proto zpochybnění závěrů krajského soudu (srov. např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 6. 2020, čj. 10 As 181/2019-63). Úkolem kasačního soudu však není posouzení námitek nesoucích se v obecném duchu, v nichž se stěžovatel domáhá svých práv, ani opakovaný přezkum rozhodnutí správního orgánu. Naopak smyslem kasačního řízení je umožnit kvalifikovanou polemiku s argumentací krajského soudu.

[21] Po prostudování kasační stížnosti a příslušného spisového materiálu Nejvyšší správní soud zjistil, že převážná část argumentace stěžovatelky je převzata z jejího odvolání, jež doznalo v zásadě jen kosmetických změn (např. doplněním formulace: „[a]ni tuto skutečnost Krajský soud v Brně nezohlednil“). Jedná se především o argumenty obsažené v prvním odstavci na str. 4 kasační stížnosti, v posledním odstavci na str. 5 kasační stížnosti a argumenty obsažené na str. 6 až 8 (vyjma odstavce druhého na str. 8) kasační stížnosti. Odvolání časově předcházelo vydání napadeného rozsudku a logicky se tak v něm nemohou nacházet argumenty, které by byly přípustné ve smyslu § 104 odst. 4 s. ř. s. Z řady uplatněných námitek je ostatně zřejmé, že reagují na postup a závěry správního orgánu I. stupně a neobsahují žádnou polemiku s úvahami, které krajský soud vyslovil v napadeném rozsudku. Ten se navíc s těmito námitkami sám vypořádal (stěžovatelka ve své žalobě odkazovala na svoji argumentaci obsaženou právě v tomto odvolání). Výslovně je možné jmenovat námitky, že správní orgán porušil základní zásady správního řízení, dále že chybovost byla vzhledem k velkému počtu nabízeného zboží velice nízká, že přijala dostatečná opatření a že dochází ke krádežím cenovek nebo k jejich záměně zákazníky stěžovatelky. Krajský soud se vypořádal i s otázkou, zda má být chybovost počítána v poměru k celkově nabízenému sortimentu zboží či pouze v rámci prováděného kontrolního nákupu, přičemž stěžovatelka na závěry krajského soudu nijak nereagovala. Stěžovatelka ani nijak nerozporovala závěr krajského soudu ohledně poskytování nepřesných informací spojených s prodejem jízdního kola.

[22] Nejvyšší správní soud dále dodává, že i kdyby vyhodnotil argument obsažený v replice stěžovatelky, že špatné označení cen zboží mělo být správně podraženo pod § 5a zákona o ochraně spotřebitele, jako kasační námitku, musel by ji označit za nepřipustnou podle § 104 odst. 4 s. ř. s., neboť byla poprvé uplatněna až v řízení o kasační stížnosti, ač stěžovatelce nic nebránilo námitku uplatnit již ve své žalobě. Nejvyšší správní soud se nemůže touto otázkou zabývat v rámci mimořádného opravného prostředku, kterým kasační stížnost je, jako první.

[23] Zcela bez významu je i skutečnost, že stěžovatelka v době podání kasační stížnosti podniká kroky k tomu, aby míra chybovosti v označování cen se blížila nule, neboť podle § 75 odst. 1 s. ř. s. je relevantní skutkový stav v době vydání rozhodnutí správního orgánu, resp. v době spáchání přestupku.

[24] Nejvyšší správní soud se v rámci přezkumu přípustných kasačních námitek nejprve zabýval namítanou nepřezkoumatelností napadeného rozsudku. Platí totiž, že v případě zjištění vad podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. již zpravidla není dán prostor k úvahám o námitkách věcného charakteru a je nezbytné napadený rozsudek bez dalšího zrušit.

[25] Stěžovatelka namítala, že odůvodnění napadeného rozsudku nevychází z provedeného dokazování, jeho závěry jsou neodůvodněné (především co do výše uložené

pokuty) a že se krajský soud dostatečně nevypořádal s uplatněnými námitkami. Krajskému soudu dále vytkla, že nezohlednil odcizování cenovek z regálů ze strany zákazníků.

[26] Z konstantní judikatury Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu vyplývá, že má-li být soudní rozhodnutí přezkoumatelné, musí z něj být patrné, jaký skutkový stav vzal soud za prokázaný, jakým způsobem postupoval při posuzování rozhodných skutečností, proč považuje právní závěry účastníků řízení za (ne)správné a z jakých důvodů považuje argumentaci účastníků řízení za (ne)důvodnou (viz například nálezy Ústavního soudu ze dne 20. 6. 1995, sp. zn. III. ÚS 84/94, ze dne 26. 6. 1997, sp. zn. III. ÚS 94/97, a ze dne 11. 4. 2007, sp. zn. I. ÚS 741/06, a rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 12. 2003, č. j. 2 Azs 47/2003-130, ze dne 29. 7. 2004, č. j. 4 As 5/2003-52, ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004-62, a ze dne 21. 8. 2008, č. j. 7 As 28/2008-76). Meritorní přezkum rozsudku je tak možný pouze za předpokladu, že se jedná o rozhodnutí srozumitelné, které je opřeno o dostatek relevantních důvodů, z nichž je zřejmé, proč soud rozhodl tak, jak je uvedeno v jeho výroku. Nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů je zejména takové rozhodnutí, v němž soud zcela opomene vypořádat některou z uplatněných žalobních námitek (viz např. rozsudky ze dne 8. 4. 2004, č. j. 4 Azs 27/2004-74, ze dne 18. 10. 2005, č. j. 1 Afs 135/2004-73, či ze dne 27. 6. 2007, č. j. 3 As 4/2007-58), resp. pokud z jeho odůvodnění není zřejmé, proč nepovažoval za důvodnou právní argumentaci účastníka řízení a proč žalobní námitky účastníka považuje za liché, mylné nebo vyvrácené, a to zejména tehdy, jde-li o právní argumentaci, na níž je postaven základ žaloby (srov. např. rozsudek ze dne 14. 7. 2005, č. j. 2 Afs 24/2005-44).

[27] Krajský soud se v odůvodnění napadeného rozsudku náležitě zabýval zjištěným skutkovým stavem, všemi základními žalobními námitkami stěžovatelky a v dostatečném rozsahu je vypořádal. Nutno podotknout, že krajský soud nad rámec svých povinností vypořádal rovněž argumenty stěžovatelky obsažené v jejím odvolání proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně, na něž ve své žalobě odkazovala. Z rozsudku je dále zřejmé, jak krajský soud ve věci rozhodl, z jeho odůvodnění vyplývá, jakými úvahami byl při posouzení věci v rozsahu žalobních bodů veden a k jakému závěru na jejich základě dospěl. Skutečnost, že stěžovatelka se závěry krajského soudu nesouhlasí, nepředstavuje důvod pro zrušení napadeného rozsudku pro jeho údajnou nepřezkoumatelnost.

[28] Se zvolenou výší uložené pokuty se krajský soud dostatečně vypořádal. V odst. 15 napadeného rozsudku posoudil, zda úvahy správních orgánů, kterými se řídily při ukládání pokuty, z hlediska přezkoumatelnosti ob stojí. Vlastní úvahy opřené o argumenty správních orgánů krajský soud přdestřel vyčerpávajícím způsobem v odst. 22 až 32 napadeného rozsudku, kde se náležitě zabýval všemi relevantními okolnostmi (včetně možnosti moderace uložené pokuty) případu. Co se týče argumentu ohledně svévolného jednání zákazníků, kteří mění či kradou cenovky umístěné na regálech se zbožím, s ním se krajský soud dostatečně vypořádal v odst. 18 napadeného rozsudku. Kasační soud tak uzavírá, že napadený rozsudek netrpí vadou nepřezkoumatelnosti a může tak přejít k posouzení přípustných kasačních námitek věcného charakteru.

[29] Stěžovatelka má za to, že při posuzování její zodpovědnosti za přestupek mělo být přihlédnuto k selhání lidského faktoru, tj. zaměstnanců, kteří se chyby dopustili, přičemž není v lidských silách vyčítanou chybovost zcela eliminovat. Poznamenala, že výše pokuty několikanásobně převyšuje mzdu všech zaměstnanců, kteří se chyby dopustili. Krajský

pokračování

soud k této otázce uvedl, že odpovědnost právnické osoby je koncipována na principu objektivní odpovědnosti a v této situaci není nutné prokazovat formu zavinění odpovědného subjektu. Stěžovatelka nijak neprokázala, že byly splněny podmínky liberace podle § 21 přestupkového zákona, přičemž pravidelná školení zaměstnanců nelze považovat za vynaložení dostatečného úsilí. Žalobkyně byla podle krajského soudu povinna organizovat své podnikání takovým způsobem, aby dostála svým zákonným povinnostem.

[30] S těmito závěry krajského soudu se Nejvyšší správní soud plně ztotožňuje.

[31] Podle § 20 odst. 1 přestupkového zákona *právnická osoba je pachatelem, jestliže k naplnění znaků přestupku došlo jednáním fyzické osoby, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě a která porušila právní povinnost uloženou právnické osobě, a to při činnosti právnické osoby, v přímé souvislosti s činností právnické osoby nebo ku prospěchu právnické osoby nebo v jejím zájmu; za porušení právní povinnosti uložené právnické osobě se považuje též porušení právní povinnosti uložené organizační složce nebo jinému útvaru, který je součástí právnické osoby*. Podle § 20 odst. 2 písm. c) téhož zákona platí, že *za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnické osobě, se za účelem posuzování odpovědnosti právnické osoby za přestupek považuje zaměstnanec nebo osoba v obdobném postavení při plnění úkolů vyplývajících z tohoto postavení*.

[32] Z výše citovaných ustanovení vyplývá, že odpovědnost právnické osoby za přestupek je objektivní; právnická osoba je odpovědna za konečný následek. Zavinění jednotlivých osob (zaměstnanců při plnění pracovních úkolů) nehraje žádnou roli (srov. již krajským soudem citovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 1. 2008, č. j. 9 As 36/2007-59). Stěžovatelka přitom nepopírá, že k nežádoucímu stavu došlo ze strany jejich zaměstnanců při plnění pracovních úkolů. Nastínila sice zároveň i možnost svévolného jednání třetích osob (zákazníků), tuto skutečnost ovšem v rámci vedeného správního řízení nijak neprokázala (viz § 21 odst. 1 přestupkového zákona). Odkazy na příslušné internetové články uvedla až v řízení o kasační stížnosti, aniž by se přitom přímo týkaly jejich provozoven nacházejících se na území Jihomoravského a Zlínského kraje (nutno podotknout, že přelepování čárových kódů není předmětem nyní posuzované věci).

[33] Ani míra chybovosti (dosažení maximální možné hranice lidských možností) zaměstnanců nemá vliv na posouzení odpovědnosti právnické osoby za přestupek, neboť zákon o ochraně spotřebitele nedovoluje žádnou akceptovatelnou míru chybovosti. Opačný výklad by byl v rozporu se smyslem a účelem příslušných ustanovení tohoto zákona, kterým je právě ochrana spotřebitele jako slabší strany, nikoliv podnikatele provozujícího předmětnou činnost za účelem dosažení zisku, od něhož je naopak očekáván profesionální přístup. Míra chybovosti má tak význam až v rámci úvah správního orgánu o stanovení druhu a výše trestu. Nutno dodat, že § 24 odst. 14 písm. d) zákona o ochraně spotřebitele, ve znění účinném do 15. 7. 2019, upravující výši pokuty za příslušný přestupek upravuje pouze horní hranici pokuty (tj. 5 mil. Kč), nikoliv její dolní hranici. Při nepatrném pochybení by jistě bylo vhodné zvážit udělení pokuty v relativně nízké výši. To ale není případ stěžovatelky, u níž se nejednalo o žádné bagatelní selhání, neboť především cena konečného nákupu se v některých případech lišila od ceny písemně deklarované u nabízeného zboží v řádu několika desítek procent; v jednom případě rozdíl

v ceně nákupu činil dokonce 1 361 Kč. Krajský soud v napadeném rozsudku pečlivě odůvodnil, proč je možné pokutu uloženou ve výši 2 500 000 Kč považovat s ohledem k okolnostem a intenzitě spáchaného přestupku za adekvátní, přičemž přihlédl i k recidivě stěžovatelky a k tomu, že bylo v souběhu spácháno více přestupků. Na výši uložené pokuty nemůže mít ani žádný vliv objem mezd vynakládaných příslušným zaměstnancům, význam naopak mají majetkové poměry přestupce.

[34] V návaznosti na předchozí odstavec Nejvyšší správní soud dodává, že krajský soud neměl ani povinnost provádět znalecký posudek zabývající se mezemi lidské chybovosti, neboť takový znalecký posudek by na konečný výsledek řízení neměl žádný vliv. S touto otázkou se krajský soud nemusel ve svém rozsudku ani vypořádávat, neboť stěžovatelka provedení znaleckého posudku v řízení o žalobě nenavrhla. Kasační soud doplňuje, že správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a iniciativa ohledně tvrzení rozhodných skutečností příslušela především stěžovateli samotné, nikoliv krajskému soudu.

[35] Jedinou možností, jak se zprostit odpovědnosti za přestupek, tak byla liberace ve smyslu § 21 přestupkového zákona. Podle odst. 1 tohoto ustanovení platí, že *právnícká osoba za přestupek neodpovídá, jestliže prokáže, že vynaložila veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránila*. Podle odst. 2 předmětného ustanovení se *právnícká osoba nemůže odpovědnosti za přestupek zprostit, jestliže z její strany nebyla vykonávána povinná nebo potřebná kontrola nad fyzickou osobou, která se za účelem posuzování odpovědnosti právnícké osoby za přestupek považuje za osobu, jejíž jednání je přičitatelné právnícké osobě, nebo nebyla učiněna nezbytná opatření k zamezení nebo odvrácení přestupku*.

[36] V rozsudcích ze dne 21. 8. 2018, č. j. 9 As 195/2018-27, ze dne 28. 11. 2019, č. j. 7 As 413/2018-24, nebo ze dne 21. 10. 2021, č. j. 2 As 352/2020-55, Nejvyšší správní soud shrnul, že „liberační důvody jsou určeny pro aplikaci pouze ve výjimečných případech, jelikož představují výjimku z principu objektivní odpovědnosti. Představují nástroj, jehož cílem je předejít aplikaci neúměrné tvrdosti zákona. Pokud tedy existují okolnosti, ve kterých je nutné posuzovat, zda právnícká osoba vynaložila veškeré úsilí k zabránění porušení povinnosti, správní orgán se jimi musí skutečně zabývat a ne pouze konstatovat, že podmínky nebyly splněny. Osoba, která se chce dovolávat liberačního důvodu, musí ovšem prokázat, že provedla technicky možná opatření způsobila účinně zabránit porušení zákona. Nelze se spokojit s tvrzením, že vynaložila veškeré úsilí, aby ke správnímu deliktu nedošlo, či s poukazem na to, že technicky možná opatření po ní nebylo možné spravedlivě požadovat, protože by jejich provádění bylo neekonomické.“

[37] Nejvyšší správní soud ve své předchozí rozhodovací činnosti taktéž dospěl k závěru, že břemeno tvrzení i břemeno důkazní ke zproštění odpovědnosti dle § 21 odst. 1 zákona přestupkového zákona nese přestupce (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2021, č. j. 10 Ads 356/2021-25). To ostatně podle názoru kasačního soudu zcela jasně vyplývá i ze samotného § 21 odst. 1 přestupkového zákona; jedná se tedy o jakési prolomení zásady vyšetřovací, která správnímu orgánu obecně ukládá povinnost zjistit veškeré relevantní skutečnosti vztahující se ke spáchanému přestupku.

[38] Ze správního spisu kasační soud zjistil, že stěžovatelka během správního řízení zaujala naprosto pasivní postoj. Svoje tvrzení (ničím neprokazující vynaložení veškerého úsilí), navíc uplatněné v odvolání pouze v obecné rovině, nepodložila žádnými důkazy.

pokračování

V podané žalobě opět jen v obecné rovině uvedla, že vynaložila veškeré potřebné úsilí k odvrácení spáchání přestupku, aniž by své obecné tvrzení něčím podpořila. Stěžovatelka nijak neprokázala, že by v rámci své podnikatelské činnosti vytvořila efektivní systém kontrol v označování cen nabízeného zboží, který by se snažil eliminovat správními orgány vytýkanou chybovost v označování cen. Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že stěžovatelka ve smyslu § 21 odst. 1 přestupkového zákona neprokázala liberační důvody, na základě nichž by se zprostila své odpovědnosti za přestupek podle § 24 odst. 7 písm. a) zákona o ochraně spotřebitele.

IV. Závěr a náklady řízení

[39] Nejvyšší správní soud na základě výše uvedeného uzavírá, že kasační stížnost není důvodná, proto ji podle § 110 odst. 1, věty druhé s. ř. s. zamítl.

[40] O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Žalovaná byla ve věci úspěšná, ta ale náhradu nákladů nepožadovala a ze spisového materiálu nevyplývá, že by jí nějaké náklady přesahující rámec její běžné úřední činnosti vznikly. Nejvyšší správní soud proto nepřiznal náhradu nákladu řízení ani jednomu z účastníků.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 31. března 2023

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu